

Kommitté 4 – En ansvarsfull internationell agenda

Innehåll

Kommitté 4 - En ansvarsfull internationell agenda.....	2
Nordiskt och nordisk-baltiskt samarbete – motion 4.1, 4.2, 4.3 och 4.4.....	2
Förnybar energi i biståndspolitiken - motion 4.5	4
Ett smalare men vassare EU - motion 4.6	5
Digital ambassadör - motion 4.7	5
SRHR biståndet – motion 4.8.....	6
Sexuella övergrepp av FN soldater – motion 4.9	7
Transparens i biståndspolitiken - motion 4.10	8
Europeiskt samarbete – motion 4.11 och 4.12	9
Försörjning i kris och krig samt totalförsvarsplanering – motion 4.13, 4.14, 4.15, 4.16, 4.17, 4.18, 4.23, 4.25 och 4.57	14
Totalförsvarspålit och frivillighet – motion 4.19, 4.20, 4.21, 4.22, 4.23, 4.24, 4.25	20
Utveckling av militärt försvar – motion 4.26, 4.27, 4.28, 4.29, 4.30, 4.31, 4.32, 4.33 och 4.57	23
Brandmän i beredskap – motion 4.34, 4.35, 4.36 och 4.37	26
Asylsökande – motion 4.39 och 4.40	29
Ensamkommande och amnesti – motion 4.41, 4.42, 4.43, 4.44, 4.45, 4.46, 4.47, 4.48, 4.49, 4.50 och 4.56	31
Arbetskraftsinvandring och spårbyte – motion 4.38, 4.51, 4.39, 4.47, 4.52 och 4.53	34
Migrationspolitik – motion 4.54.....	38
Medborgarskap – motion 4.47 och 4.55.....	38

Kommitté 4 - En ansvarsfull internationell agenda

Nordiskt och nordisk-baltiskt samarbete – motion 4.1, 4.2, 4.3 och 4.4

Motionären föreslår att:

4.1.1 Centerpartiet aktivt och offensivt ska arbeta för ett starkare och mer fördjupat nordiskt samarbete när det exempelvis gäller invandring/yttre gränser, arbetsmarknad och försvar.

4.1.2 Centerpartiet ska ta initiativ till att tillsammans med övriga nordiska gröna centerpartier utarbeta ett program för ett starkt Norden.

4.2 Inkludera de baltiska länderna fullt ut kan säkert vitalisera samarbetet, ge utvecklingsimpulser, stimulera samtidshistorien, men framförallt att vi kan glädja oss åt nya goda grannar.¹

4.3 Centerpartiet arbetar för att förstärka det Nordiska samarbetet på flera områden.

4.4 Centerpartiet aktivt ska ta initiativ för att stärka det nordiska samarbetet i riktning mot en Nordisk Union i någon form med ökad samverkan inom migrations-, ekonomi-, försvars- och säkerhetsområdet. Ett första steg inom försvars- och säkerhetsområdet kan vara att verka för Norden som en kärnvapenfri zon, i första hand genom kontakter med Finland.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet är för ett närmare och fördjupat nordiskt samarbete. Vi ser ett stort värde i att ha ett gott samarbete med våra nordiska grannar. Sverige har mycket gemensamt med de andra nordiska länderna, och har genom Nordiska rådet nått långt i harmoniseringen av bland annat utbildning och arbetsmarknad. Vi ser att det kan ske på en mängd olika områden där gemensamma intressen finns. Det nordiska samarbetet är ett av Sveriges viktigaste och mesta samarbeten. De nordiska länderna samarbetar kontinuerligt, inte minst genom Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet, men också inom ramen för andra internationella organisationer och samarbetsfora. På så sätt kan vi agera mer kraftfullt tillsammans.

Det finns också nordiskt samarbete inom olika sakområden, såsom försvar genom det nordiska försvarssamarbetet Nordefco. I programmet En ansvarsfull internationell agenda utvecklas resonemanget om nordiskt samarbete.

Tekniska landvinningar, nya idéer och hårt arbete har fört jordens folk närmare varandra. Det fanns en tid då vi betalade tull vid stadsgränsen. Sedan dess har vi förenat både Norden och EU genom fri rörlighet och fri handel. Centerpartiet har länge drivit aktivt i Mittengruppen i Nordiska rådet att vi ska förbättra rörligheten och samarbetet mellan de nordiska länderna.

¹ Förtydligande: motionen handlar om att de baltiska länderna ska inkluderas fullt ut i det nordiska samarbetet.

När det gäller exempelvis gränskontrollsamarbete vill vi inte ha sådana inom Schengenområdet utan att dessa ska vara vid EU:s yttre gräns, så att rörligheten inom Schengenområdet kan bibehållas.

Centerpartiet samarbetar också med systerpartier i de nordiska länderna med respekt för våra olikheter. Vi talar om hur vi kan stärka gemensamma frågor men utan att skriva fast program. Partistyrelsen ser inte att en nordisk union skulle utgöra ett tydligt mervärde i förhållande till dagens samsamarbetsstrukturer och inte heller att det finns några andra starka skäl eller folkligt stöd för en union.

Det finns potential i att utveckla det nordisk-baltiska samarbetet, inte minst inom internationella organisationer där vi har gemensamma intressen, men också i projekt och samarbeten där vi har beröringspunkter. Ett samarbete som ska ske på lika villkor byggt på en gemensam vilja. Partistyrelsen känner inte till att det skulle finnas några önskemål från de baltiska länderna om att inkluderas fullt ut i det nordiska samarbetet. Frågan om full inkludering i det nordiska samarbetet är därför inte aktuell.

Centerpartiet har en tydlig profil mot kärnvapen och massförstörelsevapen. Vi har länge arbetat mot minor, klustervapen och kemiska vapen. För oss är det självklart att driva på för nedrustning med målet om en kärnvapenfri värld. Samtidigt är verkligheten sådan att nästan alla rustningskontrollåtgärder och förtroendeskapande arrangemang i Europa är satta ur spel. Det innebär svåra vägval och dilemman också för oss i Nordeuropa. Det är viktigt att det globala NPT-avtalet lever vidare, vilket Centerpartiet kommer fortsätta jobba för globalt. Samarbetet inom det internationella atomenergiorganet, IAEA, är viktigt för att inte radera den respekterade tillsyn som idag finns.

Samtidigt ska vi inte vara naiva. En rustning i vårt närområde sker för närvarande och vi ser ett ökat antal ryska kärnvapenövningar. Som en följd av den aggressiva ryska kärnvapendoktrinen har flera av våra europeiska grannländer också börjat svänga från avskaffande till förnyelse av taktisk kärnvapenförmåga i Europa. De ser att de har ett behov av det skydd som kärnvapen kan ge.

För Centerpartiet är det viktigt att arbetet med nedrustning fortsätter, de rustningskontrollåtgärder och förtroendeskapande arrangemang som ändå finns måste vi söka upprätthålla. Vi får dock aldrig hamna i en situation där endast världens demokratier nedrustar, eller i ett läge där exempelvis Nordkorea är det enda landet som har kärnvapen. Det gynnar inte vår säkerhet.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

4.1

4.3

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

4.2

4.4

Förnybar energi i biståndspolitiken - motion 4.5

Motionären föreslår att:

4.5 Biståndspolitiken prioriterar förnyelsebar energi och att solenergi får en framträdande roll.

Partistyrelsens yttrande:

När milleniemålen gick ut i slutet av 2015 ersattes de av Agenda 2030. För första gången finns en global överenskommelse om de 17 mål som världen ska fokusera på. De ligger till grund för världens samlade insatser. Det nya är att alla länder nu omfattas och har sitt eget ansvar för att nå målen. Det påverkar i grunden förutsättningarna för Politiken för Global Utveckling – PGU.

För Centerpartiet är det och har det varit viktigt att de nya utvecklingsmålen prioriterar att utrota fattigdom, stärka jämställdhet, bidrar till en hållbar tillväxt samt begränsar klimatpåverkan och dess effekter.

Biståndet är ett medel i arbetet för en rättvis och hållbar global utveckling. Sedan länge har Sverige varit en viktig aktör och bidragsgivare till internationellt arbete för fattigdomsbekämpning och bättre miljö genom bland annat klimatbistånd.

Det är omöjligt att bygga välstånd och tillväxt i fattiga länder om man inte samtidigt gör insatser för att kunna anpassa samhällen till ett förändrat klimat och samtidigt motverka klimatförändringarna. Den rika delen av världen har ett särskilt ansvar för att driva denna utveckling framåt. Centerpartiets inriktning i biståndspolitiken tar tydligt avstamp i att Sverige övertygande ska kunna visa att båda aspekter – fattigdomsbekämpning och åtgärder mot klimatförändringarna – måste gå hand i hand.

För Centerpartiet är det därför särskilt angeläget att biståndet ska bidra till en förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och till ett hållbart nyttjande av naturresurser. Många av världens fattiga bor på landsbygden, där de flesta är beroende av lantbruket för sin överlevnad. Vi ser ett modernare och effektivare lantbruk, tillgång till rent vatten och förnybar energi som viktiga delar i arbetet för att utrota hunger, nå ökad jämställdhet och mer långsiktigt hållbar och inkluderande fattigdomsbekämpning i utvecklingsländerna.

Solenergi är en förnybar energikälla med god potential i länder med mycket soltimmar, däremot vill Centerpartiet inte göra skillnad på förnybara energislag utan ser att olika förnybara energislag behövs för att främja hållbar utveckling och tillväxt i utvecklingsländerna.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

4.5

Ett smalare men vassare EU - motion 4.6

Motionären föreslår att:

4.6.1 Centern fortsätter föra fram förslaget om ett smalare och spetsigare EU i Debatter och Medier.

4.6.2 Centern arbetar för att EU ägnar sig mer åt Globala och andra fora.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiets politik genomsyras av en positiv syn på EU-samarbetet samt en sund skepsis mot överstatlighet och klåfingrighet. Centerpartiet är i grunden positivt till EU-tanken och internationellt samarbete. För att bli långsiktigt hållbart anser vi att EU inte ska ägna sig åt de frågor som enskilda människor och beslutsfattare på lokal, regional och nationell nivå bättre kan bestämma utan i stället fokusera på att lösa gränsöverskridande utmaningar. Det kan också innebära en breddning av EU:s uppgifter.

Centerpartiet ser ett stort värde i EU som ett globalt föredöme grundad på principer om demokrati och mänskliga rättigheter. Unionen behöver stärkas och utvecklas för att hantera de kommande utmaningar som ges av rådande omvärldsläge. EU-samarbetet måste utvecklas så att det blir mer effektivt och transparent. EU ska vara en global aktör med många samarbetspartners inom olika områden.

De exakta ordvalen i media och debatter måste harmonisera med partiets övriga kommunikation och anpassas till mottagaren.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

4.6

Digital ambassadör - motion 4.7

Motionären föreslår att:

4.7 En ambassadör är ett diplomatiskt sändebud och ansvarar för de diplomatiska kontakterna med det land ambassaden finns i, för att tillvara ta de svenska medborgarnas intressen. Idag påverkar dock ofta företag, i högre utsträckning än enskilda länder, våra Sveriges regering ska utse en digital ambassadör.

Partistyrelsens yttrande:

Vi lever i ett land och en värld som påverkas av de stora teknikföretagen. Centerpartiet arbetar för välfungerande marknader och ett gott företagarklimat.

Sverige ska vara och är ett attraktivt land för företag att investera i. Vi är världsledande på innovation, har en välutbildad arbetskraft och en stabil demokrati och ekonomi. Business Sweden ägs gemensamt av staten och näringslivet, där inte minst Utrikesdepartementet representerar staten. Näringslivet representeras av Sveriges Allmänna Utrikeshandelsförening, med en uppgift att attrahera företag att investera i Sverige. Dessa har sammantaget ett stort nätverk av företag i Sverige och utomlands.

Centerpartiet menar att detta är ett viktigt uppdrag och att alla aspekter i en modern ekonomi behöver ingå i Business Sweden uppdrag.

Handel- och exportfrämjande arbete är en viktig uppgift för svenska regeringar. I uppdraget ingår att också öka utländska investeringar i Sverige. Redan idag, men inte minst för framtiden kommer digitaliseringen utgöra en allt större del av ekonomin. Partistyrelsen menar därför att det kan finnas anledning att särskilt se över hur just detta perspektiv kan stärkas i det övergripande uppdraget.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

4.7

SRHR biståndet – motion 4.8

Motionären föreslår att:

4.8.1 Centerpartiet verkar för att anslaget till SRHR-frågor inom den svenska biståndsbudgeten ökar till 10 procent.

4.8.2 Centerpartiet verkar för att ALDE-partier strävar efter höjda anslag till SRHR inom respektive länders biståndsbudgetar.

Partistyrelsens yttrande:

Sveriges bistånd till sexuell, reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) är generöst och utgör ett svenskt mervärde. Sverige gör här skillnad. Centerpartiet anser att det är viktigt att flera länder tar ett större ansvar, särskilt mot bakgrund av minskande anslag till sexuell, reproduktiv hälsa och rättigheter från till exempel USA. Centerpartiet vill, i enlighet med Agenda 2030, bland annat prioritera satsningar för ökad jämställdhet och kvinnors rätt till sin egen kropp. Däremot vill Centerpartiet inte se öronmärkta pengar till någon särskild fråga i syfte att bevara ett strategiskt och samtidigt flexibelt bistånd.

Biståndsbudgetposten är en nationell kompetens. Centerpartiet har, genom sitt medlemskap i ALDE-partiet, möjlighet att uppmuntra andra ALDE-partier att verka för höjningar av anslagen till SRHR. Centerpartiet har verkat för att ALDE-medlemspartier ska ta ett större ansvar för sexuell reproduktiv hälsa och rättigheter i sina respektive medlemsländers biståndsbudget genom den resolution som lades fram vid ALDE Council den 2-4 juni 2017.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

4.8.2

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

4.8.1

Sexuella övergrepp av FN soldater – motion 4.9

Motionären föreslår att:

4.9.1 Centerpartiet verkar för möjligheten för FN att återkalla immunitet för personal från truppbidragande medlemsländer för att stoppa sexuella övergrepp i fredsfrämjande insatser.

4.9.2 Centerpartiet verkar för att FN:s medlemsländer arbetar fram ett internationellt regelverk för att ställa FN-anställda som begår sexuella övergrepp i fredsfrämjande- och fredsbevarande insatser till svars.

4.9.3 Centerpartiet verkar för att FN omedelbart skickar hem misstänkta förövare från truppbidragande medlemsländer.

4.9.4 Centerpartiet verkar för att FN ser över finansieringssystemet när det gäller FN trupper för att få ökad spridning bland länder som bidrar med trupper.

Partistyrelsens yttrande:

Mot bakgrund av de sexuella övergreppen som uppmärksammades 2014 har Centerpartiet satt press på regeringen att lyfta frågan i säkerhetsrådet där Sverige 2017–2018 är medlem. Den nya generalsekreteraren har lyft upp frågorna och förespråkar nolltolerans. I sin strategi markerar generalsekreteraren vikten att sätta offren först, få ett slut på straffrihet, engagera externa partners och förbättra strategisk kommunikation. Ett högnivåmöte ska genomföras före årets utgång för att ta frågorna vidare.

Det finns en tydlig ambition att bryta den utveckling vi sett. Rapporteringssystem och utbildning före utsändande ska stärkas. Likaså transparensen. Regelverk ska efterföljas och de som begår brott ska sändas hem och kan stoppas från fortsatt FN-tjänstgöring. De ska prövas enligt nationell lagstiftning i hemlandet och här krävs att den lever upp till den standard som

FN kräver av utsända. När ofredande eller övergrepp upptäcks är det viktigt att de riktlinjer och strategier som finns för att stötta och hjälpa de barn som utsatts för övergrepp av FN personal efterlevs. I majoriteten av de länder dit FN trupper sänds finns varken fungerande rättssystem eller tillgång till vård i tillräckligt hög utsträckning.

Centerpartiet anser att det är viktigt att de initiativ som tagits för att stärka FN:s arbete för att motverka och förebygga dessa övergrepp får Sveriges stöd och att FN tillhandahåller hjälp och stöd till de som utsatts för övergrepp.

När det gäller finansiering av FN trupper är frågan om truppdeltagande mer komplex än hur finansieringssystemet är uppbyggt inom FN. Att länder väljer att inte delta i FN-ledda insatser handlar inte bara om kostnadstäckning utan också om aspekter såsom vilka andra uppdrag man för närvarande deltar i, säkerhetsläget på hemmaplan och så vidare. Varje land måste också ta hänsyn till aspekter såsom ledningsstrukturer, samträning och risker för trupp samt det faktum att vissa berörda länders kontext kräver särskild hänsyn. FN ställer också frågan om deltagande till olika länder beroende på insats.

Partistämman beslutade att finna följande motioner besvarade:

4.9.1

4.9.2

4.9.3

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

4.9.4

Transparens i biståndspolitiken - motion 4.10

Motionären föreslår att:

4.10 Biståndspolitik omdanas så att transparens råder i hela biståndskedjan.

Partistyrelsens yttrande:

Ökad transparens kan göra biståndet mera effektivt. För bättre effektivitet i biståndet vill vi satsa på ett mera strategiskt användande av biståndet, i detta är ökad transparens en del. Det finns dock alltid olika hänsyn som behöver tas, bland annat vad gäller stöd till civilsamhällesorganisationer i vissa miljöer och länder. Dock är det inte alltid uppskattat av olika regimer att dessa verkar och får stöd, varför full öppenhet och transparens inte alltid kan råda vilka civilsamhällesorganisationer som får bistånd. Det kan i vissa fall utsätta dessa

organisationer eller grupper för en ökad risk. Dock bör det eftersträvas i stor utsträckning för biståndet generellt.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

4.10

Europeiskt samarbete – motion 4.11² och 4.12

Motionären föreslår att:

4.11.1 Centerpartiet ska verka för att en ny decentralistisk EU-konstitution som gör EU till en federal union, och som tydligt avgränsar vilken makt som ska ligga och inte ska ligga på respektive nivå.

4.11.2 Centerpartiet ska verka för att antalet kommissionärer ska utses av kommissionens ordförande, och deras ansvarsområden begränsas till EU:s kärnuppgifter.

4.12.1 Centerpartiet ska verka för att principen om ”Ett land – en kommissionär” slopas och att antalet kommissionärer reduceras till att täcka in EU:s kompetensområden.

4.12.2 Centerpartiet ska verka för att det roterande ordförandeskapet i ministerrådet avskaffas och att varje arbetsgrupp inom ministerrådet i stället får välja sin ordförande, som i Europaparlamentets utskott.

4.12.3 Centerpartiet ska verka för en offentlighetsprincip inom EU.

4.12.4 Centerpartiet ska verka för att resultat från omröstningar i ministerrådet offentliggörs.

4.12.5 Centerpartiet ska verka för att riksdagens EU-nämnd öppnas upp för allmänhetens insyn.

4.12.6 Centerpartiet ska verka för att handlingar från trilogmöten mellan parlamentet, ministerrådet och kommissionen offentliggörs.

4.12.7 Centerpartiet ska verka för att EU upprättar ett register över lobbyister som har tillträde till ministerrådet, i likhet med det som redan finns för Europaparlamentet.

4.12.8 Centerpartiet ska ta initiativ till fler offentliga debatter mellan de svenska Europaparlamentarikerna.

4.12.9 Centerpartiet ska verka för att sanktioner verkställs och blir mer kännbara för medlemsstater som inte uppfyller sina åtaganden.

² 4.11.3 behandlas i yttrande En decentraliserad och effektiv förvaltning i Kommitté 9

4.12.10 Centerpartiet ska verka för att pelarna i det europeiska samarbetet ska vara de fyra friheterna: frihet för varor, tjänster, kapital och personer.

4.12.11 Centerpartiet ska verka för att EU avstyrker planerna på social pelare och socialt protokoll.

4.12.12 Centerpartiet ska verka för att nationell kompetens alltid ska respekteras av EU:s institutioner.

4.12.13 Centerpartiet ska verka för att kommissionen blir mer inriktad på stärkt konkurrenskraft genom en ständig översyn av regelbördan för stater, företag och enskilda individer.

4.12.14 Centerpartiet ska verka för att EU får ett ökat mandat att sluta nya och omförhandla existerande handelsavtal, samt att det tydliggörs att handelsavtal är en överstatlig kompetens.

4.12.15 Centerpartiet ska verka för att EU gör mindre inom regional utveckling och folkhälsa, samt de delar inom sysselsättning och socialpolitik som inte direkt härrör till den inre marknaden.

4.12.16 Centerpartiet ska verka för att avskaffa Europeiska regionkommittén (CoR).

4.12.17 Centerpartiet ska verka för att avskaffa Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK).

4.12.18 Centerpartiet ska verka för att avskaffa Europeiska fonden för justeringar av globaliseringseffekter (globaliseringsfonden, EGF).

4.12.19 Centerpartiet ska verka för att EU:s gräns- och kustbevakning, Frontex, får de nödvändiga resurserna och rätten att ingripa för att garantera en stark och gemensam förvaltning av EU:s yttre gränser.

4.12.20 Centerpartiet ska verka att EU får en gemensam och harmoniserad migrationspolitik där medlemsstaterna solidariskt delar på ansvaret för mottagandet.

4.12.21 Centerpartiet ska verka för att flyktingavtalet mellan EU och Turkiet avslutas omgående.

4.12.22 Centerpartiet ska verka för att EU stärker grannskapspolitiken och det östliga partnerskapet, som blivit åsidosatt efter Ukrainakrisen, för fortsatt närmande politiskt och ekonomiskt med länder i Östeuropa och Sydkaukasien.

4.12.23 Centerpartiet ska verka för att EU öppnar för att fler länder som lever upp till Köpenhamnskriterierna ska kunna bli medlemmar i den Europeiska unionen.

4.12.24 Centerpartiet ska verka för att EU oftare påtalar den solidaritetsklausul som inrättades med Lissabonfördraget.

4.12.25 Centerpartiet ska verka för att EU får ett större ansvar för samarbete på försvars- och säkerhetsområdet.

4.12.26 Centerpartiet ska verka för att EU får ett tydligare mandat för gemensamma åtaganden inom gränsöverskridande brottslighet.

4.12.27 Centerpartiet ska verka för att stärka Europols arbete inom terrorismbekämpning med bättre samarbete mellan medlemsstaternas polis och rättsvårdande myndigheter.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet anser att det är viktigt att EU-samarbetet utvecklas för att bli mer effektivt och att fokus ska ligga på de områden där EU har ett tydligt mervärde, exempelvis i gränsöverskridande utmaningar såväl som på de fyra friheterna och den inre marknaden. Det finns delar i EU:s styrelse och funktionssätt som skulle kunna förbättras, både ur exempelvis legitimitetssynpunkt och effektivitetssynpunkt. De flesta kommissionärerna är okända och vissa har portföljer som inte innehåller några frågor där EU har beslutskompetens. Det är svårt att se vilket mervärde detta medför och en minskning av antalet kommissionärer skulle därför kunna vara lämpligt ur ett effektiviseringsperspektiv. Det vore också önskvärt med mer transparens gällande arbetet i ministerrådet, ur legitimitetssynpunkt. Partistyrelsen anser dock att det i nuläget, med de utmaningar som EU står inför, inte är lämpligt att inleda den mycket omfattande process som en fördragsändring innebär. För att inte tappa fokus och skapa splittring måste reformer i nuläget därför göras inom ramarna för nuvarande fördrag.

Centerpartiet ställer sig kritiska till en social pelare inom EU. EU återhämtar sig nu från den djupaste ekonomiska krisen på decennier. Konsekvenserna för sysselsättningen och fattigdomen i EU har varit betydande. Det finns tydliga behov av reformer för ett mer konkurrenskraftigt Europa som kan skapa tillväxt, välfärd och sysselsättning för oss medborgare. Men införandet av en europeisk social pelare för sociala frågor är inte rätt väg att gå.

Förslaget om en social pelare innebär att en grund skapas för att driva fram lagstiftning som idag inte är EU-gemensam, utan sköts på nationell nivå inom ramen för välfärden. Vi ser också en risk för att en social pelare skulle ta kraft, tid och ekonomiska resurser i anspråk i en tid när EU:s budget kommer minska då Storbritannien lämnar EU och vi behöver prioritera andra områden.

En social pelare riskerar att hota den svenska arbetsmarknadsmodellen. I Sverige har vi en egen modell och det är viktigt att den bevaras och utvecklas. Med en social pelare i EU där vi ska influera varandra är det inte säkert att den svenska modellen är den som kommer att influera EU utan då kanske vi måste anpassa oss till andras system.

Centerpartiet tycker att det är viktigt att respektive medlemsland tar ansvar för sin arbetsmarknadspolitik och sin sociala politik. Vår EU-politik bygger på att EU ska fokusera på grundläggande funktioner såväl som gränsöverskridande utmaningar i samarbetet, och göra dem riktigt bra.

Det är i dagsläget inte nya överstatliga projekt som är svaret på den oro och det missnöje vi ser bland många medborgare i EU:s länder. Istället bör Sverige driva på för att medlemsstaterna genomför EU-samarbetet i frågor där bättre samverkan idag är nödvändig. Dit hör bland annat, EU:s inre marknad, arbetet mot den organiserade och gränsöverskridande brottsligheten, terrorism, försvar och cyberhot, migrationsfrågan och arbetet för en bättre och mer effektiv miljö- och klimatpolitik.

En förutsättning för att uppnå bättre sociala villkor är en konkurrenskraftig ekonomi som tillhandahåller en stabil tillväxt där människor får möjlighet att ta sig från utanförskap och bidrag till arbete. Det kräver sunda offentliga finanser och genomförandet av strukturreformer på nationell nivå. Vidare är ett effektivt EU en viktig faktor för att medlemsstaternas ekonomier ska kunna vara konkurrenskraftiga på en global marknad. Därför behöver den inre marknaden fördjupas och effektiviseras med exempelvis implementeringen av en energiunion och en digital inre marknad.

Centerpartiet anser att arbetsmarknadsåtgärder inklusive åtgärder som innebär att hantera nationella effekter av internationell konkurrens faller under medlemsstaternas mandat. Principiellt är det därför inte rimligt att EU har en speciell fond för att ge ekonomiskt stöd till företag som tvingas lägga ner på grund av bristande konkurrenskraft. I budgetförhandlingar och vid andra tillfällen det går att påverka driver Centerpartiet att EGF ska avskaffas, men så länge fonden existerar är det rimligt att även svenska företag får ta del av den.

Den Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) är ett rådgivande organ inom Europeiska unionen, bestående av 350 företrädare för det civila samhället. Kommitténs funktion är att avge yttranden till Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen i frågor som rör bland annat den inre marknaden, miljö- och konsumentpolitik samt etableringsrätten för företag. Via ledamöterna företräder kommittén ett brett spektrum av intressegrupper i medlemsstaternas ekonomiska, samhällsliga och kulturella liv. Ledamöterna är indelade i tre grupper: "arbetsgivare", "arbetstagare" och "övriga intressegrupper" (till exempel sammanslutningar för jordbruksfrågor, konsumentfrågor, miljöfrågor och familjefrågor samt icke-statliga organisationer). Ett rådgivande organ som representerar civilsamhället kan fånga upp frågor som till exempel är viktiga för näringsliv och miljö och fyller på så vis en funktion.

Europeiska regionkommittén (ReK) är en ledamotsförsamling bestående av 350 ledamöter. Medlemmarna är demokratiskt valda och/eller innehar ett politiskt mandat i sitt hemland och är regionala och lokala företrädare. Genom ReK kan EU:s lokala och regionala myndigheter framföra synpunkter på utarbetandet av EU-lagstiftning som påverkar regionerna och kommunerna. Eftersom stor del av EU:s lagstiftning påverkar regioner och kommuner i medlemsländerna är det viktigt att lokala politiska företrädare har en arena för att föra fram sina synpunkter på kommande EU-lagstiftning.

EU ska stå upp för det östliga partnerskapet och välkomna de länder som vill ha ett än närmre samarbete. Det är särskilt viktigt i en tid när de utsätts för hot och politiska påtryckningar om att gå en annan väg. När villkoren så är uppfyllda är det självklart för oss att de länder inom det östliga partnerskapet som vill kan få bli medlemmar i EU, när Köpenhamnskriterierna är uppfyllda.

Den organiserade brottsligheten sysslar inte sällan med gränsöverskridande brottslighet. Olika kriminella nätverk konkurrerar inte alltid utan, hjälper varandra med information, går samman i projekt och samverkar kring olika typer av brottslighet. Detta gör att EU måste vässa sin gemensamma rättspolitik samtidigt som staternas suveränitet respekteras. Med gemensam politik och samarbete EU-länderna emellan kan kampen mot gränsöverskridande brottslighet

effektiviseras och vitaliseras. Europol har en viktig roll att spela när det gäller kampen mot terrorism och även kring informationsuppsamling och informationsutbyte länderna emellan.

Utvecklingen i Turkiet är djupt oroväckande och det är uppenbart att rättsstat och demokrati undermineras. Överenskommelsen mellan EU och Turkiet är på många sätt en problematisk och kortsiktig lösning. Men den ingicks i ett läge då det fanns få alternativ: EU-samarbetet stod under stor press och allt flera länder införde bland annat inre gränskontroller. Framöver bör EU få till stånd en fungerande gemensam migrationspolitik som inte behöver förlita sig på Turkiet. Centerpartiet är drivande i det arbetet och vikten av en fungerande migrationspolitik på EU-nivå lyfts i stämmoprogrammet En ansvarsfull internationell agenda.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

4.11.2

4.12.3

4.12.4

4.12.5

4.12.6

4.12.7

4.12.8

4.12.9

4.12.10

4.12.11

4.12.12

4.12.13

4.12.14

4.12.15

4.12.18

4.12.19

4.12.20

4.12.22

4.12.23

4.12.24

4.12.25

4.12.26

4.12.27

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

4.11.1

4.12.1

4.12.2

4.12.16

4.12.17

4.12.21

Försörjning i kris och krig samt totalförsvarsplanering – motion 4.13, 4.14³, 4.15, 4.16, 4.17, 4.18, 4.23⁴, 4.25⁵ och 4.57⁶

Motionären föreslår att:

4.13 En svensk försörjningsberedskapsfond enligt finsk modell inrättas.

4.14.2 På riksnivå påtala behovet av en betydligt ökad grad av krisberedskap framför allt genom att kartlägga; - den kommunvisa kapaciteten av möjliga lagerlokaler för livsmedel, - aktuell lokal produktionskapacitet av råvaror inom växtodlings- och animalies.

4.15.1 Jordbruket måste få möjlighet att producera grödbaserade biobränslen och hindren för detta måste bort.

4.15.2 Långsiktighet när det gäller skatte- och styrmedelslagstiftning, som gör det möjligt att satsa på anläggningar för inhemsk produktion av el och drivmedel.

4.15.3 Få en förståelse för svenskt lantbruk EU, så vi kan öka vårt uttag av bioenergi från åkern och skogen.

4.15.4 Öka konkurrenskraften genom sänkta drivmedelsskatter i jordbruket och mindre av regelkrångel.

4.15.5 Med kraft stoppa förslag om vägsplitageavgifter, då detta drabbar landsbygden och de gröna näringarna hårt.

³ 4.14.1 behandlas i yttrande Vatten och vattenkraft i Kommitté 2.

⁴ 4.23.1-4.23.2 behandlas i yttrande Totalförsvarsplikt och frivillighet i Kommitté 4.

⁵ 4.25.1-3 behandlas i yttrande Totalförsvarsplikt och frivillighet i Kommitté 4.

⁶ 4.57.1 behandlas i yttrande Utveckling av militär förmåga i Kommitté 4.

4.16.1 Tillsammans med MSB och Sveriges kommuner och landsting (SKL) ta fram hållbara konsumtionsstrategier för att Sveriges regioner, kommuner och landsting lättare ska klara av kortare och längre störningar i samhället.

4.16.2 Ta fram en långsiktig plan för att öka Sveriges självförsörjning till minst 75%.

4.16.3 MSB ska hjälpa regioner, kommuner och landsting med ett tydligt direktiv om hur beredskapen ska ökas.

4.16.4 MSB ska ta fram ett långsiktigt mål med tydliga delmål för hur beredskapen ska ökas.

4.17.1 Centerpartiet utarbetar en tydlig strategi för att kraftfullt höja landets självförsörjningsgrad avseende livsmedel.

4.17.2 Centerpartiet utarbetar en tydlig strategi för att kraftfullt höja landets självförsörjningsgrad avseende drivmedel och energi.

4.17.3 Beredskapslager byggs upp inom landet och inom EU för att minska sårbarheten.

4.17.4 Centerpartiet mycket tydligare än idag förmedlar vår politik gällande landets självförsörjning.

4.18 Centerpartiet verkar kraftfullt för att återupprätta en modern livsmedelsberedskap med allt vad det innebär för att säkra upp föda åt folket vid krigs och krislägen. Även så medicinska lager och militära materiel.

4.23.3 Varje distrikt och krets i Centerpartiet ska ta ett större ansvar för att driva försvars- och beredskapspolitik på sin nivå.

4.25.4 Livsmedelsförsörjningen i riket ses över och uppdateras.

4.57.2 Civila och militära beredskapslager återinförs över hela Sverige så att kris eller krig kan klaras av trots stängda gränser.

Partistyrelsens yttrande:

Den nyligen påbörjade totalförsvarsplaneringen innebär ett ökat fokus på försörjningsfrågor på ett sätt som inte varit aktuellt under lång tid. I sin rapport 2014 bedömde Försvarsberedningen att transport och logistik, försörjning av livsmedel, drivmedel, elektricitet och telekommunikationer samt tillgång till sjukvårdsresurser kommer vara särskilt viktiga, inte minst för att kunna upprätthålla det militära försvaret i händelse av krig. MSB har identifierat sju områden där ansvariga på alla nivåer behöver fokusera sitt förmågehöjande arbete. Dessa områden är energiförsörjning, livsmedel, transporter, hälso- och sjukvård samt omsorg, finansiella tjänster, information och kommunikation samt skydd och säkerhet. Det ger en vägledning om vad som är viktigt att börja titta på nu när totalförsvaret utvecklas.

För Centerpartiet är det viktigt att det försämrade säkerhetsläget i vårt närområde leder till att kapacitetshöjande åtgärder vidtas i närtid för att snabbt stärka vår egen förmåga, militärt och civilt. Totalförsvarets fortsatta utveckling är därför mycket viktigt för Centerpartiet. För att undvika duplicering och parallella strukturer för vardag och krig behöver det civila försvaret bygga på krisberedskapens strukturer och resurser, även om särskilda krav för kriget kan göra

att särskilda lösningar i vissa fall behövs. I största möjliga mån bör dock sär lösningar undvikas.

Svensk krisberedskap bygger på ansvarsprincipen, det betyder att den som ansvarar för en händelse till vardags också har ansvar vid en kris, även i händelse av krig. Vilka risker och sårbarheter olika aktörer står inför ska analyseras i risk- och sårbarhetsanalyser. Utifrån dessa ska åtgärder genomföras. Det är kommunerna som bäst känner till vilka verksamheter som lokalt alltid måste fungera samt planera för hur dessa ska kunna upprätthållas i händelse av kris och krig. Länsstyrelserna har uppgiften att planera på regional nivå. MSB utvecklar stöd i form av till exempel metodstöd, rekommendationer, utbildningsstöd, och övningsstöd. MSB har exempelvis tagit fram metodstöd för risk- och sårbarhetsanalyser och att olika målsättningar finns formulerade i så kallade resultatmål, för exempelvis livsmedel. Det kan utgöra stöd i kommuners och landstings totalförsvarsplanering.

Staten kan och bör dock i så stor utsträckning som möjligt vara tydliga i förväntningar och vad det är civila försvaret ska klara av, och under hur lång tid. En utmaning idag är att det i stor utsträckning saknas krav på funktionalitet hos samhällsviktig verksamhet och kritisk infrastruktur vid kriser och höjd beredskap samt att det inte är möjligt att prioritera kritiska leveranser till samhällsviktiga verksamheter. Centerpartiet vill att funktionalitetskrav definieras hos samhällsviktig verksamhet samt att man ser över om det behövs ytterligare åtgärder för att kunna säkerställa leveranser till samhällsviktiga verksamheter i händelse av kris och krig.

Därtill behöver resurser avsättas. Det är ytterst en uppgift för riksdag och regering, men också för ansvariga på lokal och regional nivå. Centerpartiet har varit med och, inom ramen för försvarsöverenskommelsen, gett ökade resurser under 2017 till kommuner, landsting och länsstyrelser för att intensivt planeringen för höjd beredskap och ytterst krig. Vi ser att ökade resurser behövs även kommande år, både till planering och genomförande av åtgärder.

Idag finns väldigt få lager i Sverige av egentligen några varor. Istället är det just-in-time principen som är rådande, vilket har ekonomiskt rationella skäl. Lagren är rullande på vägarna. Ur ett beredskapsperspektiv innebär det dock en sårbarhet att det inte finns större lagerkapacitet att använda när något händer. Maten skulle ta slut i butikerna på några få dagar vid en kris och detsamma gäller för andra viktiga produkter såsom läkemedel men även olika insatsvaror. Att minska sårbarheten är viktigt men det finns olika svar på hur detta kan göras. Att i detta läge låsa sig för en särskild lösning är därför inte lämpligt. Frågan behöver belysas ur olika perspektiv, inte minst ett marknadspåverkande perspektiv, men också kostnadsperspektiv och ansvarsperspektiv. För Centerpartiet är det viktigt att alla led i exempelvis livsmedelförsörjningskedjan ingår och beaktas när försörjningsförmågan utvecklas. Samverkan och avtal mellan offentliga aktörer och näringsliv behöver utvecklas, inte minst om lagerhållningen ska utökas. Det gäller också för andra produkter än livsmedel, såsom exempelvis läkemedel.

Centerpartiets politik inom klimat-, energi- och livsmedelsområdena är också bra ur ett totalförsvarsperspektiv. Vår politik syftar till att öka redundansen och minska sårbarheterna vilket stärker vårt lands motståndskraft och omställningsförmåga.

Svenskt jordbruk har en viktig roll i totalförsvarsplaneringen. Livsmedelsförsörjningen har alltid varit viktig för Centerpartiet. En aspekt, men inte den enda, av Sveriges försörjningsförmåga är att öka andelen svenskproducerad mat. För att göra det krävs att svenskt jordbruk är konkurrenskraftigt. Att välja svensk mat framför utländskt producerad mat, och att exempelvis ställa krav i upphandling på att maten som köps in ska ha producerats i enlighet med svensk djurskyddslagstiftning kan vara ett sätt att öka andelen svenskproducerad mat. Att exportera mer svenskproducerad mat är också ett sätt att öka andelen svenskproducerade livsmedel, och den odlingsbara marken. Det är viktigt ur ett beredskapsperspektiv, inte minst för omställningsförmågan. Dock så är självförsörjningsgrad endast en aspekt i ett lands försörjningsförmåga men inte allt. Det krävs också en förmåga att kunna ställa om produktion och verksamhet om det skulle behövas. Att ensidigt och begränsat sätta mål för just självförsörjningsgraden är därför inte alltid ändamålsenligt i ett beredskapsperspektiv. Det behövs ytterligare åtgärder. Vi kan ha 100 procent självförsörjningsgrad men ändå inte tillräcklig försörjningsförmåga på grund av andra brister, exempelvis i logistik. Ett helhetsperspektiv behövs med strategier om hur vår försörjningsförmåga ska stärkas.

I Centerpartiets egen livsmedelsstrategi, som presenterades som en följdmotion till regeringens förslag på livsmedelsstrategi, föreslår vi över 90 åtgärder för att stärka konkurrenskraften inom svensk livsmedelsproduktion. Vi lyfter i sammanhanget vikten av att minska livsmedelskedjans sårbarhet vid kris, att tydliggöra ansvarsfördelningen av livsmedelsberedskap vid kris men också att göra livsmedelsförsörjning till en viktig parameter i planeringen för det civila försvaret. Ett första steg är att utreda hur sårbar livsmedelskedjan är och hur bristerna kan minimeras.

Livsmedelsverket har i dag ansvar för nationell samordning när det gäller kris- och beredskapsplanering av livsmedelsförsörjning i leden efter primärproduktionen. Dock saknar de ansvar för beslut och genomförande. Något helhetsansvar för hela livsmedelsförsörjningen har dock ingen myndighet i dag. Därför måste ansvarsfördelningen tydliggöras.

Ett sätt att säkra logistiken och mattillförsel är att lyfta fritidsodlingens och stadsodlingens betydelse. I storstäder fyller bland annat koloniträdgårdar med sin närhet en viktig roll för mattillförsel om transportvägar skulle kapas och de geografiska avstånden till större livsmedelsproducenter är långa. Fritidsodlingen är viktig för Sveriges försörjningsberedskap med en potential att producera upp till 700 000 ton ätliga grödor. Historiskt har koloniområden och villaträdgårdar i tätorter haft en mycket viktig roll för livsmedelsförsörjningen under kriser. I beredskapssyfte är fritidsodlarnas odlingskunskap och vård av odlingsbar jord i staden av fortsatt stor betydelse.

Sveriges energiförsörjning är en annan sektor som kräver ett ökat beredskapstänk. Sverige är totalt beroende av omvärlden för sin import av råolja. Under 2015 importerade Sverige 24 miljoner kubikmeter råolja, huvudsakligen från Ryssland. En stor del av den globala råoljaproduktionen sker också i oroliga och instabila områden i världen. Detta sammantaget med att användningen av fossil energi är skadligt för klimatet gör att skälen är många, och goda, att minska användandet och importen av fossil energi till förmån för förnybara och närproducerade energikällor. Med Centerpartiets förslag om att öka självförsörjningen inom förnybar energi och fossilfria maskiner inom lantbruket ökar till exempel

primärproduktionens motståndskraft eftersom den blir mindre beroende av import av olja och fossila drivmedel.

Jordbruket har en fantastisk förmåga att producera insatsvaror till såväl livsmedelsindustrin som energiändamål. Centerpartiet anser att det är upp till lantbrukaren att planera och söka avsättning för sina grödor, oavsett användningsområde. Det finns en enorm potential i jordbruket, såväl i Sverige som i Europa och globalt.

Politiken bör på ett teknik- och marknadsneutralt sätt stödja detta och inte sätta hinder i vägen. De senaste åren har grödebaserad energi, främst biodrivmedel från grödor, kraftigt ifrågasatts och debatteras just nu i de pågående energiförhandlingarna på EU-nivå. I förslaget till direktiv om förnybar energi har Kommissionen föreslagit särskilda tak för användningen av biodrivmedel från grödor. EU-kommissionens riktlinjer för statsstöd för miljö och energi försvårar dessutom medlemsstaternas möjlighet att premiera biodrivmedel gentemot fossila drivmedel. Det går tvärt emot den politik Centerpartiet drivit om att biodrivmedel bör vara billigare än fossila drivmedel till exempel genom att biodrivmedel har lägre eller ingen energi- och koldioxidskatt. Centerpartiets linje är tydlig både nationellt och internationellt, och vår ståndpunkt har framförts vid otaliga tillfällen både i Sverige och i EU-parlamentet. Det behövs biodrivmedel för att bekämpa klimatförändringarna. Biodrivmedel är ett av de mest effektiva i närtid tillgängliga och därför ett av de viktiga alternativen till bensin och diesel. Vi menar att det som ska vara avgörande är den klimatnytta biodrivmedlen uppvisar gentemot fossila drivmedel. Idag säkerställer EU:s hållbarhetskriterier detta då det ställs särskilda klimat- och hållbarhetskrav på biodrivmedel, något som saknas för den fossila energin. Generellt arbetar Centerpartiet i EU-parlamentet sedan en lång tid tillbaka väldigt aktivt med att öka förståelsen för svenskt lantbruk inom EU. Detta sker i samarbete med branschorganisationer och länder med liknande förutsättningar som Sverige.

En ökad inhemsk produktion av biodrivmedel innebär en ökad försörjningstrygghet men skapar också arbetstillfällen inom de gröna näringarna. Dessutom produceras biodrivmedel mest effektivt i bioraffinaderier där andra produkter samproduceras, vilket gynnar innovation, teknikutveckling och svensk ekonomi. Styrmedel som en ambitiös reduktionsplikt för vägtransporterna och på sikt en kvotplikt för flyget är styrmedel som kan bidra till att investeringsviljan i Sverige ökar.

Centerpartiet har i tidigare riksdagsmotioner, på bland annat livsmedelsstrategin, föreslagit en ökad återbetalning av dieselskatten med totalt 50 öre mer än regeringens nuvarande återbetalning. Då regeringen indexerat dieselskatten anser vi att regeringen även måste indexera återbetalningen för att lantbrukarna inte ska tappa konkurrenskraft.

Centerpartiets totalförsvarspolitik hänger samman också på klimatområdet. Vår politik gör det lättare för människor att klara sig själva. Vårt värnande av småskalig el är ett exempel på det. Det är till grannen med solceller på taket och batterilager i källaren som hela kvarteret kan söka sig när ett långvarigt elavbrott inträffar. Naturligtvis är det också lättare för en antagonist att slå ut ett fåtal stora produktionsanläggningar än 100 000 småskaliga.

Förslaget om vägslitageavgift har Centerpartiet motsatt sig. Det skulle kraftigt försämra konkurrenssituationen för svenskt näringsliv. Ett exempel är att uttaget av biomassa kraftigt skulle fördyras, vilket skulle försämra förutsättningarna för investeringar i bioraffinaderier.

Partistämman beslutar att Centerpartiet ska verka för:

Att Sverige utvecklar en god försörjningsförmåga av samhällsviktiga varor och tjänster i händelse av kris och krig där offentliga aktörer och näringsliv samt enskilda individer tillsammans har en viktig roll.

Att arbetet för att utveckla totalförsvaret intensifieras och att ansvariga aktörer ges bättre förutsättningar att arbeta med en sammanhållen totalförsvarsplanering som bygger på krisberedskapen. Vi vill att funktionskrav på samhällsviktig verksamhet tas fram.

Att totalförsvarsperspektivet ska genomsyra fler politikområden och samhällssektorer så att sårbarheter inte byggs in i samhällsviktig verksamhet.

Partistämman beslutar att följande motioner ska anses besvarade:

4.13

4.15

4.17

4.18

4.23.3

4.25.4

4.57.2

Partistämman beslutar att avslå följande motioner:

4.14.2

4.14.3

4.16

Totalförsvarsplikt och frivillighet – motion 4.19, 4.20, 4.21, 4.22, 4.23⁷, 4.24, 4.25⁸

Motionären föreslår att:

4.19.1 Centerpartiet ska verka för att allmän värnplikt återinförs i vårt land för både män och kvinnor.

4.19.2 Centerpartiet ska verka för att en civil medborgartjänst inrättas för män och kvinnor.

4.19.3 Någon form av ersättning ska utgå.

4.20 Centerpartiet ska utarbeta ett förslag på justering av ersättningssystemet för förlorad arbetsinkomst vid frivilliga utbildningar inom Försvarsmakten så att det även inkluderar medborgare som på grund av arbetsförhållanden inte har SGI i Sverige.

4.21 Centerpartiet skall verka för att det i Sverige, mycket snart införs en allmän värnplikt, där hela årskullarna utom de som av medicinska skäl är förhindrade, kvinnor och män inkallas och ges en grundutbildning och därefter olika vidareutbildningar.

4.22.1 Centerpartiet arbetar för att utöka den återinförda värnplikten även till vapenfri tjänst.

4.22.2 Ungdomar i åldern 18-25 år, utan arbete och utbildning, ska kunna kallas in till placering i samhällets tjänst.

4.22.3 Man inför placering i reserv för användning vid kris- och katastrofläge.

4.23.1 Sveriges grundskolor tillsammans med MSB ska lära ut mer om hushållsberedskap, direktivet 72-timmar och civilförsvar.

4.23.2 Öka anslaget till frivilligförsvarsförbunden som t ex Civilförsvarsförbundet. För att möjliggöra anskaffningen av mer materiel och öka möjligheten till information, rekrytering och utbildning.

4.24 Centerpartiet verkar för att avskaffa den allmänna värnplikten.

4.25.1 Det införs en allmän totalförsvarsutbildning i Sverige.

4.25.2 Den omfattar myndiga medborgare i åldrarna 18 och 25 år.

4.25.3 Alla får kunskap om skörheten i vårt samhälle.

Partistyrelsens yttrande:

Den 1 juli 2010 upphörde totalförsvarsplikten i fredstid och rekryteringen till Försvarsmakten skulle istället baseras helt på frivillighet. Det har hela tiden varit möjligt att återaktivera

⁷ 4.23.3 behandlas i yttrande Försörjning i kris och krig samt totalförsvarsplanering i Kommitté 4

⁸ 4.25.4 behandlas i yttrande Försörjning i kris och krig samt totalförsvarsplanering i Kommitté 4.

totalförsvarsplikten om omvärldsläget kräver det. Plikten kan därmed sägas ha legat i träda snarare än avskaffats. Därefter har det säkerhetspolitiska läget i världen, inte minst i Sveriges närområde, försämrats samtidigt som Försvarsmakten har haft svårt att rekrytera och behålla soldater under utbildning. Det saknas idag såväl soldater som officerare i Försvarsmakten. Försvarets personalförsörjning är mycket viktig för Sveriges försvar, för att skydda våra intressen och vårt territorium. Den sammantagna bilden är därför allvarlig.

Centerpartiet vill i grunden se en rekrytering som baseras på frivillighet där motivation och goda incitament lockar individer till försvaret. På grund av det försämrade säkerhetspolitiska läget beslutade regeringen den 2 mars 2017 att återinföra skyldigheten att mönstra och genomföra grundutbildning med värnplikt. Centerpartiet står bakom det beslutet.

Det nuvarande rekryteringssystemet skiljer sig från det tidigare i och med att det kombinerar frivillighet med plikt, och gäller lika för båda könen. De kommande åren behöver Försvarsmakten rekrytera cirka 4 000-5 000 soldater, fler åren därpå. För Centerpartiet är det viktigt att hitta ett system som löser Försvarsmaktens rekryteringsbehov, gärna genom en stark incitamentsstruktur och en långtgående frivillighet. Det är också viktigt att inte fler än vad som omvärldsläget och rekryteringsbehovet kräver inkallas genom plikt.

Totalförsvarsplikten ger också möjligheter att, om behovet finns, inkalla personer även för det civila försvarets behov. För närvarande genomförs inte någon sådan utbildning men om behoven inom det civila försvaret skulle ändras kan det bli aktuellt igen. På samma sätt som tidigare innebär den nya plikten kombinerad med frivillighet att det finns rättighet att genomföra vapenfri tjänst, om så särskilt anmäls.

Svensk krisberedskap och svenskt totalförsvar är beroende av civilsamhället och ett frivilligengagemang bland befolkningen. Det kan röra sig om allt från hemvärnet till Lottakåren, Bilkårister och Blå stjärnan till engagemang exempelvis i Missing people och Röda korset. Vid de flesta samhällskriser visar det sig ofta att samhällsengagemanget är stort och det finns många som vill hjälpa till, vi såg det exempelvis hösten 2015 när många asylsökande kom till Sverige, och vi ser det ofta när Missing people anordnar skallgångar. Det frivilliga engagemanget är oerhört positivt och måste fångas upp och säkerställas, både på individ och organisationsnivå, också ekonomiskt. Men eftersom erfarenheterna från kriser och större händelser visar att människor och frivilligorganisationer vill hjälpa till är det inte påkallat att införa en civil medborgartjänst för att omhänderta detta engagemang.

Centerpartiet vill se en större och tydligare roll för civilsamhället och frivilligorganisationer i händelse av kris och krig. Dessa kan inte stå vid sidan i ett planeringsskede utan bör involveras tidigt för att på bästa sätt kunna användas när något större händer och de ordinarie resurserna inte räcker till. Det är viktigt att de också involveras i den övningsverksamhet som genomförs. För att göra det möjligt behövs avtal mellan offentliga- och frivilligorganisationer.

Vi ser att det finns ett behov av att bättre kunna möta hybridhot i form av bland annat påverkanskampanjer och cyberattacker. Traditionella såväl som sociala medier liksom privata företag och myndigheter drabbas av denna typ av hot och Sverige måste förbereda sig bättre och mer resolut för det förändrade säkerhetsläget. Vi tror att det kan finnas ett mervärde i att det finns frivilliga försvarsorganisationer som kan hantera moderna samhällets sårbarheter inom it och desinformation.

Frivilligas engagemang i försvaret är viktigt för försvaret av landet. Ersättningssystemet för frivillig utbildning inom hemvärnet medger ersättning på miniminivå för de personer som inte bor i Sverige, på samma sätt som all ersättning ser ut för den som inte har SGI. Det är viktigt att ersättningssystemen via socialförsäkringen i Sverige formuleras så generella som möjligt med få undantag. Centerpartiet är av uppfattningen att SGI ska baseras på inkomst i Sverige, alternativt att SGI skyddas genom att en person skriver in sig hos Arbetsförmedlingen. Den som förlorar sin SGI genom att bosätta sig utomlands har åter rätt till SGI när denne återvänt och jobbat i Sverige under sex månader. När man flyttar utomlands och arbetar i ett annat land får man ta del av det landets trygghetssystem utifrån aktuella avtal med Sverige.

Det är av stor vikt att befolkningen har och får kunskap om samhället och dess sårbarheter, och exempelvis hur man kan klara sig själv när elen försvinner under en längre tid. MSB har ett viktigt informationsuppdrag och tar också fram skolmaterial. Det finns möjligheter för huvudmannen att inom ramen för befintlig läroplan också lära ut information om samhällets sårbarheter och självskydd. MSB har också genomfört nationella kampanjveckor tillsammans med många av landets kommuner på temat självförsörjning. Det är ett folkbildande uppdrag som Centerpartiet ser positivt på, och gärna stärker. Folkförankringen är en av våra viktigaste försvarsförmågor. Även här kan frivilliga vara en mycket viktig resurs.

Partistämman beslutar att Centerpartiet ska verka för:

Att totalförsvarets personalförsörjning i första hand tillgodoses genom frivillighet, men då omvärldsläget och rekryteringsbehov gör det nödvändigt, också med inslag av plikt.

Att frivilligorganisationer får en viktigare roll inom svensk krisberedskap och totalförsvaret. De ska ges bättre förutsättningar att verka och användas. Vi vill också se frivilliga försvarsorganisationer som hanterar moderna samhällets sårbarheter inom it och desinformation.

Partistämman beslutar att anse följande motioner besvarade:

4.19.1

4.19.3

4.20

4.22.1

4.23.1

4.23.2

Partistämman beslutar att avslå följande motioner:

4.19.2

4.21

4.22.2

4.22.3

4.24

4.25

Utveckling av militärt försvar – motion 4.26, 4.27, 4.28, 4.29, 4.30, 4.31, 4.32, 4.33 och 4.57⁹

Motionären föreslår att:

4.26.1 Öka försvarsanslagen till minst 1,5 % av BNP.

4.26.2 Försvarsmakten ska få igenom sina behov för att kunna utföra samtliga av sina uppdrag, både idag och i framtiden.

4.26.3 FMV tillsammans med Försvarsmakten ska börja utveckla framtidens försvarsmakt för att börja ersätta materiel som börjar att falla för åldersstreck, så som luftvärnsrobotssystem, äldre fartyg osv.

4.27 FMV och Försvarsmakten ska köpa in och integrera medeldistans luftvärnsrobotssystem till flottans fartyg.

4.28 FRA ska få kraftigt utökade anslag.

4.29 Centerpartiet verkar för att ett värnpliktigt brobyggarförband på Almnäs/Ing. 1 Södertälje upprättas.

4.30.1 Centerpartiet ska verka för att avveckla Fortifikationsverket och låta fastigheterna uppgå inom Försvarsmaktens ordinarie organisation.

4.30.2 Centerpartiet ska verka för att avveckla Försvarets Materielverk och låta verksamheten uppgå inom Försvarsmaktens ordinarie organisation.

4.31.1 Centerpartiet ska fortsätta verka för att Sverige snarast möjligt ska söka medlemskap i Nato.

4.31.2 Centerpartiet långsiktigt ska verka för försvarsanslag på 2 % av BNP.

⁹ 4.57.2 behandlas i yttrande "Försörjning i kris och krig samt totalförsvarsplanering" i Kommitté 4.

4.31.3 Centerpartiet verkar för förbättrade villkor för soldater och officerare.

4.31.4 Centerpartiet verkar för förbättrade villkor och stöd till veteraner och lokalt anställd personal vid utlandsmissioner.

4.32 Centerpartiet ska sträva efter att när civilt och militärt försvar hanteras ska huvudspåret vara att berörda expertmyndigheters egna bedömningar utgör grund för vad som ska göras.

4.33.1 Centerpartiet ser över ifall antibalistisk kapacitet är ett bra komplement till Sveriges försvarsförmågor.

4.33.2 Centerpartiet ser över ifall långdistanskryssningsrobotar är ett bra komplement till Sveriges försvarsförmågor.

4.57.1 Minst 2 % av BNP avsätts till Försvarsmakten, så den svenska försvarsförmågan förstärks.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet vill att den militära förmågan ska stärkas. Samtidigt finns utmaningar i både den nutida och den framtida försvarsmaterieförsörjningen. Försvarsöverenskommelsen 2015, som Centerpartiet var med och slöt, sätter både ambition och riktning. Större fokus ska nu sättas på försvaret av Sveriges territorium. Med ambitionsökningen 2015 tillkom också höjda anslag om 10,2 miljarder kronor. Efter överläggningar i försvarsgruppen har därefter ytterligare 500 miljoner kronor tillförts försvaret under 2017, inklusive totalförsvaret. Därtill har Centerpartiet varit med och tagit ansvar för ytterligare medel genom att komma överens med regeringen och Moderaterna om att tillföra ytterligare 8,1 miljarder kronor för åren 2018, 2019 och 2020. Det ger bland annat mer materiel, mer personal och utbildning samt mer övningsverksamhet. Det är nödvändiga förstärkningar för att försvarsbeslutets innehåll ska kunna fullföljas i ambitionsnivå. Därtill kan det komma att krävas ytterligare pengar 2019-2020, och bortom 2021, för att höja förmågan.

För Centerpartiet är det viktigt med ett hela-landet-perspektiv när försvaret nu utvecklas och tillförs mer resurser. Hela landet ska försvaras även om geografiska prioriteringar kan behöva göras utifrån rådande hotbild. Centerpartiet vill se större satsningar på försvaret och bland annat säkerställa arméns krigsförband och deras förmåga. Förstärkningar görs för närvarande vad gäller broläggningförmåga såväl som på hemvärnet och vinterförmågan i hela landet. Vi ser redan nu ökad närvaro i hela landet och att förmågan att hantera alla klimat som finns i vårt land stärks. Det har Centerpartiet varit drivande till.

Men vi behöver också se till att vi kan försvara svenskt territorium till sjöss och i luften genom att ha hög förmåga inom ubåtsjakt och våra flygstridskrafter samt genom att utveckla Sveriges luftvärnsförmåga. Sverige måste kunna försvaras mot hybridhot och desinformation och dessa funktioner behöver stärkas så väl som underrättelseförmågan.

En av de stora utmaningarna för svenska försvaret är officersförsörjningen. För att försvarsförmågan ska kunna stärkas på det sätt Centerpartiet vill behöver fler officerare utbildas och stanna i Försvarsmakten.

Ett viktigt perspektiv för Centerpartiet när försvarsförmågan nu utvecklas är också att inte bygga in onödiga sårbarheter i infrastruktur och samhällsviktig verksamhet. Vi har sedan hösten 2016 förstärkt vår militära närvaro på Gotland. Det är välkommet. Slite hamn på Gotland är en strategiskt belägen hamn. Det är därför inte lämpligt att låta företag med tydlig koppling till den ryska regimen hyra Slite hamn, eller andra strategiskt belägna hamnar, vid byggandet av gasledningarna. Ryssland har tidigare använt sina gasledningar som ett politiskt vapen. Centerpartiet vill att svenska hamnar inte ska kunna användas av företag med tydlig koppling till aggressiv, främmande makt.

En utredning kring försvarets framtida materielbehov och materielsystem pågår som ska ligga till grund för nästa försvarsbeslut. Utredningen har ett brett uppslag och ska:

- bedöma möjligheten att tillföra nya förmågor och materielsystem till Försvarsmakten utifrån beslutad och planerad ny materiel samt utifrån befintlig materiel och dess reparations-, underhålls- och omsättningsbehov vid utgången av innevarande inriktningsperiod,
- bedöma hur det samlade materielbehovet kan omhändertas vid oförändrade ekonomiska ramar,
- redovisa de åtgärder som inte ryms inom oförändrade ekonomiska ramar i prioritetsordning.

Utredningen ska presenteras för regeringen 28 februari 2018. Därefter ska försvarsberedningen lämna sin rapport i maj 2019 och i den ska framtida materielförsörjning kopplas till både utveckling av olika förmågor och anslag.

Centerpartiet menar att politiska avvägningar mellan expertmyndigheternas egna behovsbedömningar och andra faktorer alltid måste göras. Det finns både säkerhetspolitiska och budgetmässiga hänsyn som måste tas. Ambitionen bör dock alltid vara att från politiskt håll undvika detaljerade detaljstyrningar både vad gäller inköp av visst materiel och Försvarsmaktens organisation. Politikens roll ska istället definiera önskvärd förmåga och tillse att medel finns för att realisera förmågeutvecklingen. Sammantaget tar Centerpartiet därför inte ställning i nuläget till specifika motionsförslag om inköp av vissa specifika försvarssystem.

Centerpartiet anser att de soldater och officerare, men även civilanställda, som genomför utlandsmissioner ska mötas med stor respekt och det är viktigt att det finns ett ordentligt omhändertagande efter en mission. Centerpartiet vill stärka stödet till landets veteraner och deras anhöriga. Det ska gälla militära såväl som civila veteraner.

Centerpartiet tycker det alltid är viktigt att se över hur olika verksamheter kan effektiviseras. Statens organisation behöver ständigt anpassas efter rådande läge. Det är också viktigt att Försvarsmakten, i denna oroliga tid, har tillgång till de skjutfält och övningsfält som verksamheten behöver för att utveckla försvarsförmågan. Eftersom Fortifikationsverket har uppgifter som också stödjer andra myndigheter än Försvarsmakten är det dock inte säkert att den mest effektiva lösningen är att helt slå samman Fortifikationsverket och Försvarsmakten. Det skulle innebära att Försvarsmakten blir ägare av infrastruktur och lokaler som ligger utanför deras kärnuppgifter. Samarbetet mellan myndigheterna kan dock behöva utvecklas, såväl som anpassas och utvecklas för totalförsvarets behov. På samma sätt är inte en

nedläggning av Försvarets materielverk, FMV, och överföring av all verksamhet till Försvarsmakten en ändamålsenlig lösning. FMV har fler kunder än Försvarsmakten och bedriver en verksamhet som är bredare än Försvarsmaktens behov. Även om viss byråkrati mellan myndigheterna skulle försvinna med en sammanslagning ska man komma ihåg att det är materielkostnaden som står för en stor del av de totala kostnaderna. De kommer inte att minska för att Försvarsmakten tar över FMV:s uppgifter.

Partistämman beslutar att Centerpartiet ska verka för:

Att svensk försvarsförmåga utvecklas så att hela landet kan försvaras genom ökad tillgänglighet och förbättrad operativ förmåga inom alla försvarsgrenar.

Att stärka stödet för veteraner och deras anhöriga.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

4.26

4.27

4.28

4.29

4.30

4.31

4.32

4.33

4.57.1

Brandmän i beredskap – motion 4.34, 4.35, 4.36 och 4.37

Motionären föreslår att:

4.34 Centerpartiet verkar för att brandmän i beredskap ska innefattas av en civilförsvarsrätt, där de på liknande sätt skyddas att utföra sina uppdrag som liknar det vi förtroendevalda har under förtroendemannalagen.

4.35 Centerpartiet driver deltidsbrandmannalönelyftet. Där vi lyfter yrkesgruppen för att stärka upp samhällsskyddet över hela landet så att den framtida totalförsvarsplanen kan bli så bra som möjligt.

4.36.1 Hemställer härmed att Centerpartiet skyndsamt väcker frågan¹⁰ på ett nationellt plan.

4.36.2 Förslaget tas upp i riksdagen som ett centerförslag för att rädda nyrekrytering och polisbristproblematik enl. ovan.

4.37.1 Åtgärder vidtas för att trygga rekrytering och säkerställa möjligheterna att bibehålla och nyanställa RIB-personal.

4.37.2 Lagstiftningen förändras för arbetslös räddningstjänstpersonal som uppstår arbetslöshetsersättning.

4.37.3 Kommuner och ansvariga myndigheter gemensamt med krafttag gör det möjligt för ytterligare kategorier att bli RIB-personal, exempelvis genom kommunala tjänster i form av kombinationstjänster.

Partistyrelsens yttrande:

Motionerna lyfter frågan om att göra yrket brandman i beredskap mer attraktivt och att ge kommunerna bättre förutsättningar att rekrytera till denna yrkesgrupp. Det här är en viktig fråga, inte minst ur perspektivet att människor ska ha tillgång till skydd och säkerhet, bland annat räddningstjänst, även på landsbygden. Det är ytterst en fråga om trygghet. En av motionerna föreslår kombinationstjänster, en ny yrkesgrupp, mellan polis och brandmän.

Det är kommunerna enligt lagen om skydd mot olyckor som ansvarar för det förebyggande arbetet och operativ räddningstjänst inom kommunerna. Kommunernas verksamhet är sedan länge organiserad med hel- och deltidsanställda brandmän. Både förebyggande verksamhet och operativ räddningstjänst har grundläggande betydelse för människors trygghet och säkerhet och måste kunna bedrivas på ett effektivt och säkert sätt.

Vid partistämman 2015 beslutades att Centerpartiets politik innebär att räddningstjänsten, särskilt deltidskårerna, ges bättre förutsättningar att finnas kvar i hela landet, även i glesbygd, varav utbildning, arbetsvillkor, personalförsörjning och resursallokering utgör väsentliga delar. Deltidsbrandmän ska heller ej lida ekonomisk skada i händelse av uttryckning vid arbetslöshet.

Centerpartiet har därefter i Riksdagen lyft deltidsbrandkårers utmaningar vid flera tillfällen, inte minst gentemot Regeringen genom en interpellation om förutsättningarna för räddningstjänstpersonal i beredskap. I den efterföljande debatten annonserade tidigare statsrådet Ygeman att frågor kring rekrytering av deltidsanställda brandmän ska utgöra en väsentlig del av utredningen om effektivare kommunal räddningstjänst. Uppdraget ska redovisas 30 juni 2018.

¹⁰ Förtydligande: motionären lyfter frågan om deltidsbrandmän och deltidspolis.

Rekrytering till deltidbrandkårerna har länge varit svårt för många kommuner, inte minst på grund av att arbetsmarknaden har förändrats. Människor bor inte längre på den ort de jobbar i samma utsträckning som förr, vilket gör det svårt att ha beredskap med kort inställetid.

Men det finns också regelverk som minskar rekryteringsbasen och människors möjlighet att ta på sig uppdrag som deltidbrandmän, bl.a. vad gäller arbetstidsreglering vilket minskar möjligheten för heltidsarbetande kommunanställda som bor och jobbar på samma ort, att också vara deltidbrandman. Det finns också regler i A-kassan som försvårar för arbetslösa att påbörja deltidanställning som brandman, såväl som begränsningar i möjligheterna att räkna arbetet som deltidanställd brandman som bisyssla. Samtidigt kan kommunerna inte upprätthålla räddningstjänstberedskapen.

Idag finns heller ingen rättighet för den som vill bli deltidbrandman att vara ledig från sin ordinarie tjänst vid uttryckning. Det är möjligt att regelverken kring arbetstid och A-kassa kan behöva förändras för att underlätta rekryteringen till deltidbrandkåren. Alla stenar måste vändas på. Att införa en deltidbrandmannarätt som innebär rätt till ledighet vid en uttryckning under ordinarie arbetstid, på samma sätt som exempelvis politiskt förtroendevalda har, och som finns inom ramen för totalförsvarsutbildning, skulle kunna vara ett annat sätt. Om en sådan rätt införs bör det troligtvis följas av en kompensation till arbetsgivaren för oplanerad förlorad arbetstid/intäkter vid uttryckning.

Det finns också exempel på kommuner som har lyckats i sin rekrytering av deltidbrandmän, bland annat genom att se över vilka krav som ställs, exempelvis på körkort, vid rekrytering. På så sätt kan rekryteringsbasen breddas. Det är viktigt att kommunerna lär av andra goda exempel runt om i landet för att finna nya rekryterings- och organisationsmöjligheter så det förebyggande och operativa räddningstjänstarbetet kan upprätthållas enligt intentionerna i lagen om skydd mot olyckor.

Att vara polis och brandman är två olika yrkesgrupper som kräver stor professionalism på varsitt håll, de har också olika huvudmän och olika befogenheter. Centerpartiet menar att rekryteringsproblematiken inom räddningstjänsten i första hand bör lösas på andra sätt än genom att en ny yrkeskår deltidspolis-brandman skapas. Det är fortsatt möjligt för den polis som så önskar att vara brandman i beredskap under den tid hen inte arbetar i sin ordinarie tjänst.

På svensk arbetsmarknad beslutas löneökningsnivåerna i en dialog mellan arbetsgivare och fack. Det är en hållning som Centerpartiet värnar. Att nationellt driva ett särskilt deltidbrandmannalönelyft riskerar att slå snett gentemot heltidsanställda brandmän, som också har en längre utbildning. Vilken anställningsform en brandman har ska inte vara avgörande för lönen. Det finns också många yrkesgrupper inom kommunerna, ofta kvinnodominerade, som både är låglönegrupper och svårrekryterade.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

4.34

4.35

4.36

4.37

Asylsökande – motion 4.39¹¹ och 4.40

Motionären föreslår att:

4.39.1 Centerpartiet arbetar för att asylsökande beviljas tillfälligt uppehållstillstånd under väntetiden, när Migrationsverkets aktuella generella väntetider i asylärenden är längre än 6 månader.

4.39.2 Centerpartiet arbetar för att familjeåterförening blir möjligt redan under väntetiden på beslutet i asylärende.

4.39.6 Centerpartiet arbetar för att avkriminalisera de papperslösa som gömmer sig i Sverige, efter att de fått avslag på sina asylansökningar pga. otillräckliga asylskäl. Att utvisningsbeslut utfärdas endast i undantagsfall, till de asylsökande som på sannolika skäl är misstänkta krigsförbrytare, extremister eller tunga kriminella.

4.40 Centerpartiets stämman 2017 slår fast att vår linje vad gäller alla människors rätt att söka asyl inte är förhandlingsbar.

Partistyrelsens yttrande:

Över 65 miljoner människor är på flykt i världen. Antalet är fortsatt ökande, och många av de värsta oroshärdarna i världen ser inte ut att falna. De flesta har flytt inom sitt land eller till ett grannland, men många tar sig också fortsatt till Europa.

Under 2015 tog Sverige emot sammanlagt 163 000 asylsökande varav 35 000 var ensamkommande barn och ungdomar. Det skapade en situation där myndigheter, kommuner och frivilliga krafter sattes under stor press.

Vi står för en reglerad invandring där människor i nöd ska ha rätt och möjlighet att söka asyl, men där kostnaderna för mottagandet måste minska och avslag på asylansökan ska innebära att man lämnar landet. Det ska finnas möjlighet att stanna till exempel genom spårbyte för den som har ett jobb eller för högre utbildning. Men för att vi ska kunna erbjuda ett ordnat mottagande för de med störst behov av skydd måste vi kunna säga nej till de som inte har skyddsskäl. Den som inte har uppehållstillstånd förväntas lämna Sverige.

När regeringen bjöd in till blocköverskridande samtal höll vi i Centerpartiet en konstruktiv linje för att ta ansvar för Sverige genom breda uppgörelser om viktiga frågor. Vi deltog i och bidrog till den hittills enda migrationsuppgörelse som slutits över blockgränsen sedan valet

¹¹ 4.39.3-5 behandlas i yttrande Arbetskraftinvandring och spårbyte i Kommitté 4.

2014. Regeringen och allianspartierna kom överens om ett antal åtgärder för att få ordning och reda i mottagandet, bättre etablering och dämpade kostnadsökningar.

Efter uppgörelsen har regeringen genomfört kraftiga begränsningar av möjligheten att söka asyl i Sverige, som är betydligt mer långtgående än överenskommelsen innebar. Det är förslag som inte bara begränsar öppenheten och försämrar för asylsökande och gränsregioner. De gör också mottagandet dyrare och mer byråkratiskt och kommer att skada integrationen. Centerpartiet verkar för lägre kostnader för att kunna upprätthålla ett effektivt och humant asylmottagande inom ramen för den reglerade invandringen. Det innebär bland annat att delar av välfärden villkoras och att man kvalificerar sig in i full täckning av de offentliga åtagandena.

Konsekvenserna av ID-kraven är bekymrande, både för flyktingarna och asylrätten, men också för Öresundsregionen. Det är en långtgående reform som fått negativa konsekvenser. De ytterligare stegen mot fler kategorier av tidsbegränsade uppehållstillstånd och kraftiga begränsningar av rätten till familjeåterförening är djupt problematiska. Den nuvarande politiken innebär kortvariga tidsbegränsade uppehållstillstånd som ska omprövas ofta och kraftiga begränsningar i flyktingars och skyddsbehövandes möjlighet till familjeåterförening. Med det har Sverige slagit in på en sämre, mer stängd väg. Centerpartiet vill värna rätten och möjligheten att söka asyl i Sverige.

Förslagen som regeringen har genomfört har gett stora negativa effekter, inte bara för öppenheten utan även för etableringen. De minskar både möjligheten för utsatta människor att söka asyl och möjligheten för de som får asyl att etablera sig i samhället. De gör byråkratin krångligare och mer omfattande, de gör vägen till jobb längre och de splittrar barnfamiljer. Detta påtalades också av flera remissinstanser.

Vi står fortsatt bakom den överenskommelse som slöts i oktober 2015. Det betyder att vi står bakom tidsbegränsade uppehållstillstånd som utgångspunkt, men med undantag för barn och barnfamiljer. Synen på detta beskrivs också närmare i stämmoprogrammet En ansvarsfull internationell agenda.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

4.40

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

4.39.1

4.39.2

4.39.6

Ensamkommande och amnesti – motion 4.41, 4.42, 4.43, 4.44, 4.45, 4.46, 4.47¹², 4.48, 4.49, 4.50 och 4.56

Motionären föreslår att:

4.41.1 Asylprocessen är känd redan från början.

4.41.2 Asylprocessen för barn syftar till att klara ett självständigt liv, förberedelse för arbetslivet. Fungerande barn behöver inte hamna i socialtjänsten. Enklare och tydligare omhändertagande liknade Trelleborgsmodellen.

4.41.3 Är du ett barn när du startar asylprocessen, förblir du barn tills den är över.

4.42.1 Centerpartiet påverkar och driver frågan att ungdomarna får behålla sitt boende fram till de har avslutat sin skolgång.

4.43.1 Centerpartiet ger partistyrelsen i uppdrag att arbeta för att Migrationsverket fryser alla utvisningar för ensamkommande barn och unga omedelbart utifrån den rättsosäkerhet och brist på kunskap om barnperspektivet som råder på Migrationsverket.

4.43.2 Centerpartiet ger partistyrelsen i uppdrag att arbeta för att våra politiker tar beslut om amnesti för alla ensamkommande barn och unga som varit i Sverige mer än ett år.

4.44.1 Migrationsverket ger kommunerna ett utökat ansvar för ungdomar i asylprocess även efter artonårsdagen till och med ungdomen fyller 21.

4.44.2 Migrationsverket ger ekonomisk ersättning till kommunerna för detta utökade uppdrag.

4.45.1 Kontaktperson för ensamkommande ungdomar införs.

4.46.1 Centerpartiet verkar för att kommuner agerar på ett rättssäkert sätt med barnperspektivet i första hand och där vi minskar risk för skador för ungdomars liv, verkställande av beslut ska ske först då beslutet har vunnit laga kraft.

4.47.4 Centerpartiet verkar för en generell flyktingamnesti för i övrigt laglydiga flyktingar i Sverige.

4.48.1 Centerpartiet ska nationellt verka för gemensamma regelverk för hanteringen av ensamkommande barn, t ex genom Sveriges kommuner och landsting, SKL.

4.49.1 Centerpartiet verkar för att tillämpningen av den nuvarande asyllagen utvärderas.

4.49.2 Centerpartiet verkar för att införa ett moratorium i asylprocessen för ensamkommande barn och ungdomar som varit i Sverige längre än ett år som ska gälla tills dess att en rättssäker tillämpning av asyllagen kan garanteras.

¹² 4.47.1-3 behandlas i yttrande Arbetskraftinvandring och spårbyte och 4.47.5 behandlas i yttrande om Medborgarskap, båda i Kommitté 4.

4.50.1 Sverige ger amnesti till alla afghanska ensamkommande barn och ungdomar som kommit till vårt land före den 1 januari 2017 och som inte misstänks för något allvarligt brott

4.56 Centerstämman beslutar att verka för att dagersättningen till ensamkommande barn höjs till motsvarande som barnbidrag eller CSN.

Partistyrelsens yttrande:

Under 2015 kom fler asylsökande barn utan vårdnadshavare till Sverige än till något annat land. Det har inneburit stora utmaningar både vid det direkta mottagandet, för de kommuner och aktörer som ansvarar för att etableringen ska fungera och inte minst för de ensamkommande själva, som befinner sig i en svår situation. De ensamkommande barn som har sökt asyl i Sverige men inte vet om de får stanna befinner sig i en mycket otrygg situation. Flera ensamkommande har begått självmord, och många fler har försökt eller uppvisar andra former av självskadebeteende. Det kan inte fortgå.

Som politiker har vi ett ansvar att hjälpa några av de mest utsatta människorna i vårt land. Det behövs stora förändringar av mottagandet av ensamkommande. Här finns tre huvudsakliga utmaningar politiken måste kunna lösa: En ordnad process, trygghet för de som väntar och vägar att få stanna.

En ordnad process kräver att det är skyddsskäl som avgör om man får uppehållstillstånd. Centerpartiet vill ha reglerad invandring där asylrätten värnas och den som har skyddsskäl ska få stanna. Men den som får avslag ska också lämna landet. Amnesti är inte förenligt med en ordnad och reglerad flyktingpolitik, utan skulle innebära att man bortser från skyddsskäl och istället ger uppehållstillstånd baserat på när man sökt eller något annat kriterium som inte har med behov av skydd att göra. Det går emot en ordnad och rättssäker process där alla behandlas lika. Det är också viktigt att tänka på risken om man politiserar asylprocessen mer. Ger man politiker större makt att säga vilka som ska få stanna kommer det öppna för andra politiker att säga vilka som inte får stanna. Centerpartiet värnar dagens reglerade system där skyddsskäl är det avgörande och där det är Migrationsverket och migrationsdomstolarna som fattar beslut om vilka som har skyddsskäl.

en otrygghet som en lång och utdragen väntan innebär skulle inte heller minska. Gränsdragningarna är svåra och man kommer ändå att behöva pröva vilka som omfattas och inte. Skulle man utfärda en amnesti åt just minderåriga kommer man ändå att behöva genomföra en process med åldersbedömningar för att se vilka som får stanna och inte. Giltigheten i ID-handlingar kommer att fortsätta behöva bedömas från fall till fall. Processen kommer att vara lång, vilket gör alla potentiella vinster med amnesti avsevärt mindre. Och inte minst är amnesti aldrig en långsiktig lösning, utan ett sätt att hjälpa vissa på förutsebarhetens bekostnad.

Det finns mycket man kan göra för att stärka rättssäkerheten för de som är i en prövning inom ramen för en ordnad process. En rättssäker prövning bygger på att vi vet åldern på den som söker. Vi vill se medicinska åldersbedömningar tidigt i asylprocessen.. Även de som redan fått utvisningsbeslut på grund av Migrationsverkets uppskrivning ska erbjudas en medicinsk

bedömning om dem inte fått en. Den som överklagar sin ålder ska ha möjlighet att bo kvar i kommunen tills uppskrivningen vunnit laga kraft.

För att stärka tryggheten under väntan på besked vill vi göra flera reformer. Vi vill att alla asylsökande ska placeras i en kommun från dag ett, så att man inte behöver flytta från sin kommun när man fyller 18 eller får uppehållstillstånd. Det kommer att göra förutsättningarna för ungdomar som studerar mer förutsebara och trygga, och innebära att kommunerna kan planera mer långsiktigt för integration och etablering av både ensamkommande och andra asylsökande. Naturligtvis ska finansiering av detta följa med reformen. Samtidigt måste mer göras för att sänka kostnaderna, som ofta är orimligt höga. För att kunna ha ett långsiktigt hållbart mottagande måste vi vara ansvarsfulla med offentliga medel.

I enlighet med migrationsöverenskommelsen vill vi att minderåriga utan ordnat mottagande i hemlandet ska få permanenta uppehållstillstånd. Eftersom handläggningstiderna är väldigt långa hinner många fylla 18 år innan beslutet fattas. Utgår man från åldern vid ansökan ökar förutsägbarheten för de ensamkommande. Två personer med identiska förutsättningar kommer då att behandlas lika.

En annan viktig del i tryggheten för ensamkommande är att stärka det psykosociala stödet. Ensamkommande ungdomar befinner sig i en svår kris, oavsett om de befinner sig i asylprocessen eller om de fått beslut om utvisning. De måste få samma psykosociala stöd från samhället som andra ungdomar som hamnar i svåra kriser. Det har de inte i dag. Vi måste se till att kommunerna har kunskap och förutsättningar att hantera ungdomar med psykisk ohälsa, genom regler som förbättrar socialtjänstens kapacitet. Det kan göras samtidigt som kostnader hålls nere. I dag finns inte heller något tydligt ansvar för kunskap om asylsökandes liv och hälsa.

Slutligen måste vi hitta fler lagliga vägar för att få stanna. Vi måste också hitta konstruktiva lösningar för att de som kan försörja sig själv ska få stanna i Sverige. Centerpartiet vill att den som har jobb ska kunna göra ett spårbyte för att stanna som arbetskraftsinvandrare. Spårbyte ska bli enklare. Vi vill se fler stipendiemöjligheter för studier. Efter att vi har fått igenom viktiga förändringar av förslaget har vi ställt oss bakom uppehållstillstånd för studier på gymnasienivå.

En person som har jobb i Sverige måste få stanna. Människor som arbetar bidrar till vårt välstånd. De ska inte utvisas. Vi behöver också se över fler möjligheter till stipendier och uppehållstillstånd för studier. Det måste gälla även om man inte har rätt sorts ID-handlingar – om man får jobb ska man inte utvisas för att man inte har ett giltigt pass. Reglerna ska uppmuntra, inte bestraffa, dem som försörjer sig själva. Att utvisa någon som har ett arbete, bara för att staten inte anser att de har tillräcklig utbildning, är skadligt både för den nyanlända och för Sverige.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

4.41

4.42

4.44
4.46
4.48
4.49.1

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

4.43
4.45
4.47.4
4.49.2
4.50
4.56

Arbetskraftsinvandring och spårbyte – motion 4.38, 4.51, 4.39¹³, 4.47¹⁴, 4.52¹⁵ och 4.53

Motionären föreslår att:

4.38.1 Centerpartiet arbetar för ändring i lagstiftningen som garanterar barnfamiljerna full tillgång till välfärden under väntetiden på förlängning av TUT (tillfälligt uppehållstillstånd), dvs att familjer med barn får fortsatt utbetalning av barnbidrag.

4.38.2 Centerpartiet arbetar för att korta ner Migrationsverkets handläggningstider för ärenden om förlängning av TUT (tillfälligt uppehållstillstånd).

4.38.3 Centerpartiet arbetar för 6 månaders gräns på handläggningstiden vid förlängning av TUT som är upp till 2 år. Samtidigt ser Centerpartiet till att det lagstiftade gränsen för hur tidigt man får ansöka om förlängning av TUT bestäms till 6 månader.

4.38.4 Centerpartiet arbetar för att utvidga maxgränsen av tillfälligt arbets- och uppehållstillstånd pga. arbete i Sverige till 4 år åt gången.

¹³ 4.39.1–2 behandlas i yttrande om Asylsökande i Kommitté 4.

¹⁴ 4.47.4 behandlas i yttrande om Ensamkommande och amnesti och 4.47.5 behandlas i yttrande om Medborgarskap, båda i Kommitté 4.

¹⁵ 4.52.4 behandlas i yttrande Integration i Kommitté 1.

4.38.5 Centerpartiet arbetar för ändring i lagstiftningen så att personer med TUT pga. arbete under väntetiden av förlängning av TUT orsakad av köbildning får en automatisk förlängning av TUT tom den datum som beslutet i deras ärende förväntas att komma.

4.39.3 Centerpartiet arbetar för att när man fått avslag på sin asylansökan prövas det per automatik om man kan få stanna pga. arbete.

4.39.4 Centerpartiet arbetar för att arbetsgivare slipper utfärda anställningserbjudande till den som byter spår från asyl till arbete som om personen befann sig utomlands. Istället bör Migrationsverket acceptera anställningsbevis och andra underlag som styrker att personen uppfyller försörjningskraven.

4.39.5 Centerpartiet arbetar för att när asylsökande byter spår från asyl till arbete, beslutas det om uppehållstillstånd pga. arbete direkt i samma veva som asylansökan avslås.

4.47.1 Centerpartiet verkar för att ytterligare underlätta arbetskraftsinvandring till Sverige.

4.47.2 Centerpartiet verkar för att få till stånd fler bilaterala avtal om samarbete kring socialförsäkringar och pensioner, för att underlätta migration av högspecialiserad arbetskraft.

4.47.3 Centerpartiet verkar för att omöjliggöra utvisning av laglydiga människor med stadig försörjning.

4.51 Centerpartiets partistyrelse får i uppdrag att se över utvisningar vad gäller inkomstrelaterade utvisningsbeslut.

4.52.1 Centerpartiet verkar för att avskaffa kravet på icke-subventionerad anställning för att byta spår till arbetskraftsinvandrare.

4.52.2 Centerpartiet verkar för att processen för arbetstillstånd skall göras mer flexibel och tillåtande.

4.52.3 Centerpartiet verkar för att personer med arbetstillstånd skall ges möjlighet att byta jobb under tiden för arbetstillståndet, och att ha två separata jobb. Arbetstillstånd skall ges ut även om ett jobb inte är öppet sökbart och utannonserat för alla i Sverige.

4.53.1 Centern arbetar för att motverka till att man utvisar Människor som rotat sig i samhället och har arbete.

4.53.2 Centern för att lagar eller systemfel ändras så att fler med utländsk bakgrund kan få arbete.

Partistyrelsens yttrande:

Arbetskraftsinvandringen är en stor tillgång för Sveriges kompetensförsörjning, för samhällets ekonomi och för företagens konkurrenskraft. Dessutom innebär arbetskraftsinvandringen en säker väg hit för personer som har möjlighet att bidra med kompetens, kunskap och viktigt arbete. Det är ingen förlust för Sverige att underlätta för människor som kan försörja sig att stanna. Vi har mycket att vinna på välfungerande migration. Därför är arbetskraftsmigrationen av stor vikt. Det är aldrig en förlust för Sverige att underlätta för människor som kan och vill jobba i Sverige. Vår utgångspunkt är att den som försörjer sig själv ska få stanna i Sverige.

Arbetskraftsinvandrare ska ha lätt att komma till Sverige och lätt att stanna så länge de har jobb. Det ska vara möjligt att byta jobb, ansökningsprocessen måste förenklas och mindre felaktigheter ska vara möjliga att åtgärda. I dag fungerar det inte så. Många utvisas på orimliga grunder, handläggningstiderna är långa och EU:s blåkortssystem är för svagt för att erbjuda ett hållbart alternativ. En strategi behöver tas fram för hur Sverige ska kunna attrahera rätt kompetens i en växande global konkurrens.

EU har inneburit stora framgångar för rörligheten av arbetskraft. Det är av stor vikt att vi värnar den fria rörligheten för människor, arbete, tjänster och studier. Både inom EU och för tredjelandsmedborgare som vill ta sig till EU. Arbetskraftsinvandringen är betydelsefull för EU som helhet. Det finns omkring två miljoner jobb i EU som inte tillsätts. Genom att underlätta för både hög- och lågkvalificerad arbetskraft att komma till unionen för att jobba kan denna arbetskraftsbrist lättare motverkas.

Det system för arbetskraftsinvandring som alliansregeringen införde tillsammans med Miljöpartiet 2008 har varit till stor nytta för företagens kompetensförsörjning, samhällets ekonomi och även gett många människor möjlighet att leva och arbeta i Sverige. Det svenska systemet måste värnas, och Centerpartiet kommer att agera mot alla förslag som skulle göra det svårare att komma till Sverige. Företag kan avgöra vilka personer de vill anställa bättre än vad någon myndighet kan.

Reglerna för spårbyte gör det i dag möjligt för asylsökande som får avslag på sin asylansökan att i stället få arbetstillstånd och få stanna som arbetskraftsinvandrare. Det är en mycket värdefull möjlighet som gör att personer som kan bidra till Sverige får möjlighet att göra det även om de inte har skyddsskäl. I dag är den möjligheten kraftigt begränsad. Centerpartiet har ett antal förslag för att underlätta spårbyte och arbetskraftsinvandring redan. Men det finns ytterligare möjligheter till förbättring. I dag missar många att ansöka om spårbyte eftersom ansökningsperioden är kraftigt begränsad. Att pröva den möjligheten automatiskt är ett sätt att underlätta för fler som redan försörjer sig själva att få möjlighet att stanna.

Flyktingar som fått tillfälligt uppehållstillstånd kan idag få permanent uppehållstillstånd om de får ett arbete, men bara om anställningen inte är subventionerad. I och med att arbetsgivare som anställer nyanlända har rätt till vissa subventioner stänger det dörren för många möjlighet att få permanent uppehållstillstånd. Det ser Centerpartiet kritiskt på. Men det är olika regler som gäller för permanent uppehållstillstånd än vad som gäller för arbetskraftsinvandring. Reglerna för spårbyte handlar om att istället få uppehållstillstånd som arbetskraftsinvandrare. Arbetskraftsinvandringen ska underlättas, men det är en rimlig utgångspunkt att den inte ska subventioneras. Reglerna om spårbyte måste underlättas på flera sätt, men tillstånd för arbetskraftsinvandring borde i regel inte ges för subventionerade anställningar.

För att göra det ännu lättare att arbetskraftsinvandra vill vi också korta ner den tid det tar att handlägga ansökningar om arbetstillstånd till max en månad. Vi vill också undersöka om det är möjligt för utomstående med specialiserad kunskap att jobba tillsammans med Migrationsverket med frågor som handlar om arbetskraftsinvandring. Dessutom tycker vi att det ska bli lättare för utländska studenter som inte kommer från Europa att stanna kvar i Sverige för att studera eller jobba. Bland annat vill vi ta bort de studieavgifter som införts för studenter från tredje land så att det blir gratis att studera i Sverige igen och införa en anmälningsavgift.

Arbetskraftsinvandringen regleras på EU-nivå genom det så kallade blåkortsdirektivet och är mycket viktig för EU som helhet. Det finns omkring två miljoner jobb i EU som inte tillsätts idag. Därför behöver EU:s blåkortssystem vidgas till att omfatta fler yrkesgrupper. Då kan fler få möjlighet att söka jobb i Europa och arbetsmarknaden bli mer balanserad.

Den senaste tiden har en lång rad fall uppmärksammats, där små misstag har gjort att arbetskraftsinvandrare utvisats. Det handlar om små avsteg från kollektivavtal eller branschpraxis, ofta av rena misstag, som obönhörligen leder till utvisning. Det är orimligt hårda konsekvenser för små avsteg som kan ha gjorts för länge sedan, till och med av tidigare arbetsgivare, utan att det finns någon proportionalitetsbedömning. Centerpartiet driver därför förslag för att förebygga detta, bland annat att arbetsgivare ska kunna korrigera misstag i efterhand och på det sättet undvika en utvisning. Det är viktigt att de problem som finns kan lösas snabbt så att Sverige inte förlorar internationell kompetens. Här saknar regeringen den handlingskraft som Sverige behöver.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

4.38

4.39.4

4.39.5

4.47.1

4.47.2

4.47.3

4.51

4.52.2

4.52.3

4.53

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

4.39.3

4.39.6

4.52.1

Migrationspolitik – motion 4.54

Motionären föreslår att:

4.54 Centerpartiets stämman beslutar att ge partistyrelsen i uppdrag att se över våra positioner i ljuset av dagens verklighet.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet ser kontinuerligt över sin politik i ljuset av förändringar som sker i vår omvärld och Partistyrelsen har i uppdrag att hålla politiken aktuell och relevant. Vi lägger fram grunderna för vår migrationspolitik i stämmoprogrammet En ansvarsfull internationell agenda. Där föreslår vi fler lagliga vägar, underlättad arbetskraftsinvandring och en värnad asylrätt, men också betydande begränsningar i rätten till välfärd för asylsökande.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

4.54

Medborgarskap – motion 4.47¹⁶ och 4.55

Motionären föreslår att:

4.47.5 Centerpartiet verkar för att införa en territorialprincip för medborgarskap, så att människor som föds i Sverige har möjlighet att bli fullvärdiga medborgare.

4.55.1 Centerpartiet fortsätter verka för en politik som välkomnar utländska studenter och arbetare som vill bosätta sig och vara verksamma i Sverige.

4.55.2 Sambotillstånd, arbetstillstånd och studerandetillstånd räknas tillsammans mot den tid i år som är ett grundkrav för svenskt medborgarskap.

4.55.3 Den tid som krävs för svenskt medborgarskap ej behöver vara kontinuerlig.

4.55.4 Den tid som krävs för svenskt medborgarskap istället utformas i termer av ”X års uppehållstillstånd av typen sambo-, arbets- och/eller studerandetillstånd under en period av Y år”.

¹⁶ 4.47.1–3 behandlas i yttrande Arbetskraftinvandring och spårbyte och 4.47.4 behandlas i yttrande Ensamkommande och amnesti, båda Kommitté 4.

Partistyrelsens yttrande:

Vi tror på medborgargemenskap som en viktig del i samhället. Medborgarskapet förflyttar föreställningen om vem som är svensk från något som bottnar i en etnisk och kulturell gemenskap till något som vi alla kan förvärva.

Medborgarskapstanken vilar på en idé att vi i offentligheten är jämlika individer, oavsett etnisk, kulturell eller religiös tillhörighet. Ju mer vi ser varandra som medborgare, snarare än som representanter för olika kollektiv, desto större chans att vi kan skapa sammanhållning och motverka diskriminering.

Medborgarskapet är en del av en stegvis integrationsprocess. Integration handlar inte bara om att finna egen försörjning. Det handlar också mycket om att finnas tillhörighet i det nya landet. Därför är grundläggande kunskaper om samhällsinstitutioner och det svenska språket givna delar i en integrationsprocess där man stegvis vinner sin rätt att bli en del av medborgargemenskapen.

För att medborgarskapet ska upplevas mer värdefullt har det införts kommunala medborgarskapsцерemonier. De är väldigt olika utformade och det finns inte mer än otydliga riktlinjer för vad de ska förmedla. Eftersom man blir medborgare i staten och inte i en kommun borde det också vara staten som ansvarar för medborgarskapsцерemonierna.

Centerpartiet ser dock ett värde i det som lyfts om att räkna in studietiden i den tid som krävs för permanent uppehållstillstånd för arbetskraftsinvandrare. I dag gäller det enbart för studier på forskarnivå.

Sverige har som lång tradition medborgarskap som i första hand bygger på härstamningsprincipen och inte territorialprincipen. Medborgarskapsutredningen som släppte sitt huvudbetänkande 2013 konstaterar att det har betydelse inte minst för barn som föds och växer upp i Sverige men utan att vara medborgare. Utredningen konstaterar att territorialprincipen ofta uppfattas som mer inkluderande och därför har större betydelse i länder som präglas av stor mångfald och rörlighet, och föreslår att härstamningsprincipen ska kompletteras med vissa möjligheter till medborgarskap som bygger på territorialprincipen. Det är en hållning som Centerpartiet stödjer.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

4.47.5

4.55